

Skriftlig redegørelse

(Redegørelsen er optrykt i den ordlyd, hvori den er modtaget)

Regionalpolitisk redegørelse 2003 af 5/5 03. (Redegørelse nr. R 11).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

1. INDLEDNING

Regeringen ønsker med denne regionalpolitiske redegørelse at bidrage til en løbende politisk debat om regionalpolitik og regional udvikling. Regeringen fremlagde i foråret 2002 sin første redegørelse og følger nu op med en regionalpolitisk redegørelse for 2003.

I redegørelsen fremlægges regeringens samlede regionalpolitiske målsætninger, og der gøres status for den regionale udvikling i Danmark. Redegørelsen indeholder herudover en beskrivelse af de regionale konsekvenser af lovgivningsmæssige og administrative tiltag gennemført i det forløbne år. Desuden beskrives regeringens nye tiltag, der kan medvirke til at tilvejebringe gode regionale udviklingsvilkår.

I Folketingets vedtagelse V 73 af 23. maj 2002 pålægges regeringen endvidere årligt at fremlægge en redegørelse for udviklingen i lokalisering af statslige arbejdspladser. Regeringen har valgt, at en sådan redegørelse indgår som en del af denne regionalpolitiske redegørelse.

2. REGERINGENS POLITIK FOR REGIONAL UDVIKLING

Regeringen præsenterede i regeringsgrundlaget de overordnede målsætninger for regionalpolitikken.

Målet er, at den danske befolkning skal sikres gode og ligelige levevilkår, uanset hvor i landet man bor, at alle områder af landet bliver attraktive for udvikling og beskæftigelse, således at der kan oppebæres en geografisk spredning af befolkningen og den økonomiske aktivitet, og at den regionale udvikling på langt sigt skal føre til mindre ulighed i service, beskæftigelse og økonomiske vilkår i regionerne.

Med udgangspunkt i denne målsætning har regeringen i forskellige sammenhænge præcise-

ret, hvilke slags virkemidler der skal tages i brug for at sikre den regionale balance og en fortsat regional udvikling:

Regeringens hovedstrategi er, at udviklingen i regionerne skal ske ved, at *regionerne generelt får bedre rammebetingelser* for lokal foretagsomhed i såvel den offentlige som den private sektor. Regler og administrative procedurer skal forenkles, og innovativ adfærd blandt borgere, virksomheder og offentlige institutioner skal tilskyndes.

Herudover er det nødvendigt at yde *en særlig målrettet indsats over for de regioner, hvor det går mindre godt*. Dvs. regioner, som ikke på egne præmisser endnu kan klare sig i den nationale og internationale konkurrence med andre regioner. I dette arbejde er det vigtigt, at hjælpen ydes på en sådan måde, at regionerne fremover selv kan skabe en økonomisk vækst. Indsatsen over for de udsatte områder er også et tema i den regionale vækststrategi, som regeringen præsenterer samtidig med denne redegørelse. Et øget fokus på de udsatte områder er også helt i overensstemmelse med Folketingets vedtagelse V 74 af 28. maj 2002, jf. redegørelsens bilag (ikke optrykt her).

Det er et centralt mål for regeringens politik for regional udvikling at forbedre regionernes konkurrenceevne. Regeringen finder det i det hele taget særdeles relevant at inddrage den regionale konkurrenceevne i diskussionen af regionalpolitik og regional udvikling. En god regional konkurrenceevne forudsætter, at regionen har nogle rimelige forhold at arbejde under for at skabe såvel konkurrencedygtige erhvervsmiljøer som en effektiv offentlig sektor. I denne proces har staten et stort ansvar. Men hvis en god regional udvikling skal realiseres, er det samtidig regionen selv, der må forstå at udnytte de muligheder, konkurrenceevnen giver. En regions konkurrenceevne vil konkret afhænge af mange forskellige faktorer, hvoraf nogle – men selvsagt ikke alle – vil kunne påvirkes via statslige, regionale eller lokale tiltag. Blandt de parametre, som indgår i konkurrenceevnen, og som kan påvirkes via en aktiv indsats, er det lokale, offentlige serviceniveau og til en vis grad beskæftigelsesmulighederne. Regeringens politik for regional udvikling vil derfor tage udgangspunkt i, hvorledes disse parametre udvikler sig og kan forbedres for de enkelte regioner.

Det er væsentligt, at mulige regionale konsekvenser af offentlige beslutninger kendes før beslutningen træffes. Regeringen har derfor pålagt

alle ministre, at *de regionale konsekvenser bliver kortlagt i forbindelse med nye lovgivningsmæssige og administrative tiltag* – således at de kommer til at indgå som en integreret del af beslutningsgrundlaget. Samtidig understreges den enkelte ministers ansvar i forhold til regionalpolitikken. Når den regionale udvikling skal stimuleres, kræver det således en bred indsats på mange ministerområder. Centrale områder for indsatsen er erhverv, uddannelse, beskæftigelse, kultur og infrastruktur.

Det brede felt for regionalpolitikken giver ministre og ministerierne en stor udfordring i forhold til, at *politikken på forskellige sektorområder bliver koordineret*. Allerede i dag foregår der da også et tæt samarbejde mellem ministerierne på området, hvori overvågningen af de enkelte beslutningers regionale konsekvenser er et vigtigt led.

Også på det lokale og regionale niveau er regionalpolitikken et område, der fordrer samarbejde og koordinering. Dette gælder mellem forskellige sektorer, men også mellem forskellige administrative enheder. Den enkelte enhed – en amtskommune eller en kommune – vil således på grund af sin begrænsede økonomiske og befolkningsmæssige størrelse ofte skulle samarbejde med andre naboamter og -kommuner, hvis en regional indsats skal få tilstrækkelig tyngde. Ikke mindst når det gælder erhvervs politik og fysisk planlægning, vil der være brug for koordinering på tværs af grænserne. Betydningen af *samarbejde på tværs af kommuner og regioner* er et centralt tema i den landsplanredegørelse, som regeringen udsender samtidig med denne redegørelse.

3. DEN REGIONALE UDVIKLING I DANMARK

Indenrigs- og Sundhedsministeriet afholdt i januar 2003 en konference om regional udvikling, jf. bilaget (ikke optrykt her). Her blev der sat fokus på de udfordringer, som Danmark står overfor i den regionale udvikling.

Set i et europæisk og også i et mere snævert nordisk perspektiv har Danmark en god balance mellem regionerne. I vores nabolande, særligt i Sverige og Finland, er der således en betydelig befolkningsvandring fra yderområderne til de store byer ledsaget af et fald i beskæftigelsen i yderområderne. En væsentlig forklaring herpå er, at vi i Danmark er begunstiget af vores geografi og en tæt og effektiv infrastruktur. De dan-

ske yderområder har således langt lettere adgang til storbyernes tilbud end yderområderne i de andre nordiske lande, også når det gælder beskæftigelse. Der er endvidere i Danmark gennem de sidste 30 år sket en markant indsnævring af de regionale indkomstforskelle.

Også udviklingen i Danmark byder imidlertid på en regional udfordring.

Således er der i disse år en tendens til, at befolkningen vælger at bosætte sig omkring de store byer og deres oplande, mens udkantsregioner oplever en befolkningsmæssig tilbagegang. Endvidere pendler befolkningen i større omfang end tidligere til arbejdspladsen, ikke mindst fra de tyndt til de tættere befolkede områder. Samtidig viser befolkningsfremskrivninger fra Danmarks Statistik, at yderområderne vil være de områder, der fremover vil opleve den største stigning i andelen af ældre. Dette vil ligeledes – udover at stille krav til omprioritering af den lokale offentlige service – sætte befolkningsudviklingen under pres i disse områder.

Befolkningsudviklingen må ses i sammenhæng med de sidste års udvikling i retning af en vis koncentration af den økonomiske aktivitet i de større byområder. Denne udvikling afspejles dog ikke nødvendigvis i stigende forskelle i primærindkomsterne pr. indbygger, og det er således værd at bemærke, at der ikke kan identificeres stigende forskelle, når der ses på befolkningens gennemsnitlige disponible indkomster.

Særligt er der grund til at være opmærksom på udviklingen i en række udkantsområder. Det drejer sig bl.a. om Lolland-Falster, Bornholm og den sydlige del af Fyns Amt samt visse egne i Jylland. Disse områder er præget af en mindre gunstig erhvervs mæssig udvikling kombineret med en tilvandring af personer, der langvarigt er på overførselsindkomst samt en afvandring af unge uddannelsessøgende, der kun i begrænset omfang vender tilbage med deres højere uddannelse og indkomst. Andelen af befolkningen, der ikke har en uddannelse ud over grundskolen, er således betydeligt højere i yderregionerne end i regionerne omkring de store byer, jf. bilaget (ikke optrykt her).

Det bør dog nævnes, at arbejdsmarkedsrådenes seneste ledighedsprognoser ikke entydigt peger til gunst for de mere bymæssige områder og til ugunst for de regioner, der i højere grad er præget af udkantsområder.

Uanset at billedet af den regionale udvikling således ikke er entydigt, er det regeringens vurdering, at målsætningen om en mere ligelig regi-

onal udvikling i de kommende år vil kræve en særlig indsats for at kunne realiseres.

Det skyldes også, at nogle af drivkræfterne bag de sidste 30 års generelle indsnævring af de regionale indkomster havde særlige historiske begrundelser. Nemlig *dels* den store vækst i den offentlige beskæftigelse, der fulgte med opbygningen af velfærdsstaten, *dels* en udflytning af den traditionelle industri fra storbyområderne til provinsen bl.a. pga. billig jord og arbejdskraft.

Med til billedet hører også den regionale fordeling af statslige arbejdspladser og deres betydning for den regionale udvikling, jf. bilaget (ikke optrykt her). Siden 1994 er den statslige beskæftigelse som helhed faldet lidt, hvilket bl.a. skyldes selskabsdannelser og privatiseringer. De senere år skal reduktionen i antallet af statslige årsværk ses i sammenhæng med regeringens ønske om at omfordele statslige ressourcer fra administration til service. Skønt det er forbundet med metodiske vanskeligheder at opgøre den statslige beskæftigelse efter geografisk fordeling, kan det skønnes, at lidt over halvdelen af reduktionen i statslige årsværk fra 2001 til 2002 har fundet sted i hovedstadsregionen.

Samlet set er den offentlige beskæftigelse i stat, amter og kommuner vokset. I 2002 ventes det at vokse med 6 000 personer og i 2003 med 3 000 personer jf. Økonomisk Redegørelse, december 2002. Denne vækst har primært fundet sted i kommuner og amter, hvilket alt andet lige kan siges at føre til mindre regional ulighed.

4. REGIONALE KONSEKVENSER AF LOVGIVNINGSMÆSSIGE OG ADMINISTRATIVE TILTAG

4.1. Vurdering af regionale konsekvenser

Regeringen ønsker som nævnt at konsekvensvurdere alle initiativer af væsentlig regionalpolitisk betydning. Derfor udsendte Indenrigs- og Sundhedsministeriet i februar 2002 en vejledning om vurdering af regionale konsekvenser ved gennemførelse af lovgivningsmæssige og administrative tiltag. Det har bl.a. betydet, at de regionale konsekvenser nu fremgår af bemærkningerne til flere af de lovforslag, som regeringen har fremsat. Dette er også i overensstemmelse med Folketingets vedtagelse V 74 af 28. maj 2002, som understreger den enkelte ministers ansvar for, at regionale konsekvenser kortlægges og inddrages i beslutningsprocesserne, jf. redegørelsens bilag (ikke optrykt her).

Regeringen har endvidere i sommeren 2002 nedsat et embedsmandsudvalg, der skal overvåge den regionale balance i tiltag, hvor staten reducerer sin regionale tilstedeværelse i større omfang. Udvalget skal sikre, at de udsatte regioner skånes så meget som muligt for tilpasningerne i staten, og at det ikke er de samme regioner, der rammes af reduktioner i den statslige beskæftigelse, der gennemføres på forskellige ministerområder.

4.2. Regionale konsekvenser af tiltag gennemført i 2002

I en rundspørge i december 2002/ januar 2003 hos ministerierne er der spurgt til mulige regionale konsekvenser af tiltag gennemført i 2002. Ministerierne er således blevet anmodet om at vurdere, om der blandt de administrative og lovgivningsmæssige tiltag, som er blevet gennemført indenfor det pågældende ministeriums ressort, er tiltag som kan få væsentlige konsekvenser for regionale forhold som beskæftigelse og ledighed, produktion, indkomster, infrastruktur eller tilgængelighed af uddannelse, kultur og andre servicetilbud. Det følgende bygger på ministeriernes bidrag. En nærmere gennemgang findes i redegørelsens bilag (ikke optrykt her).

4 lovgivningsmæssige og 15 administrative tiltag er vurderet at kunne få (væsentlige) regionale konsekvenser. De lovgivningsmæssige tiltag vedrører bl.a. loftet over grundlaget for beregning af kommunal grundskyld og lov om Bornholmstrafikken A/S. De administrative tiltag omfatter bl.a. de regionale vækstmiljøer, konkurrenceevnepakkens regionale midler, den jysk-fynske IT-satsning, ændring af planlovens landzonebestemmelser og Kulturministeriets provinspulje. Generelt vurderes tiltagene at have positive regionale konsekvenser. Enkelte tiltag vedrørende puljer, der er bortfaldet, vil have negative regionale konsekvenser. Tiltagene skal ses i sammenhæng med de omprioriteringer på finanslov 2002, som regeringen fandt nødvendige.

Herudover er der 10 tiltag, der vedrører effektiviseringer i den regionale statslige forvaltning. Disse vedrører bl.a. ændring af Told og Skats regionale struktur, rationalisering af Fødevareministeriets laboratorievirksomhed, nedlæggelse af beredskabscenter Hillerød og omlægning af håndarbejds læreruddannelsen. Fra maj 2002 forelægges effektiviseringer i forberedelsesfasen udvalget for overvågning af effekti-

viseringer af den regionale statslige forvaltning. Det har medført, at de udsatte områder i meget stort omfang er blevet holdt fri af personalereduktioner ved de pågældende statslige effektiviseringsstiltag.

5. NYE OG AKTUELLE INITIATIVER

5.1. Overordnet strategi for den økonomiske udvikling

Mulighederne for en gunstig udvikling i levevilkårene i de enkelte regioner vil afhænge af, om der er en sund økonomisk udvikling i landet som helhed. I den overordnede økonomiske politik indgår i fortsættelse af skattestoppet en nedbringelse af skattetrykket i den personlige beskatning samt nedbringelse af den offentlige gæld, så udfordringen med bl.a. stigende antal ældre kan håndteres, uden at der overvæltes finansieringsbyrder på fremtidige generationer.

En holdbar finanspolitik kræver på denne baggrund, at der er et overskud på de offentlige finanser på mellem 1½ og 2½ pct. af BNP i gennemsnit frem til 2010. Det indebærer en snæver ramme for de offentlige udgifter. I Finansredegørelse 2002 forudsættes, at der kan realiseres en stigning i beskæftigelsen på 85.000 personer fra 2000 til 2010. Da befolkningsudviklingen trækker i retning af et fald i arbejdsstyrken, vil dette kræve en betydelig forøgelse af erhvervsdeltagelsen. Dette skal opnås ved de tiltag, der indgår i regeringen udspil om »Flere i arbejde«. Endvidere overvejer regeringen, hvordan en række yderligere virkemidler kan bruges: lavere skat på arbejde, bedre incitamenter for de ældre til at blive længere på arbejdsmarkedet, bedre muligheder for, at handicappede kan komme i job, en styrket integration af indvandrere og færre barrierer i form af samspilsproblemer mellem forskellige offentlige ydelser.

5.2. Finansloven for 2003

Med finansloven for 2002 tog regeringen et første skridt til sikring af den prioritering af de offentlige udgifter, som skal muliggøre en holdbar udvikling af velfærden til gavn for alle regioner i landet. Finansloven for 2003 fortsætter i samme spor.

Generelt arbejder regeringen for, at der bliver skabt gunstigere rammer for udviklingen af velfærdsområderne. Regeringen har benyttet det økonomiske råderum, som er skabt via bl.a. effektiviseringer i staten, til med ekstra midler at

skabe bedre service på *ældreområdet* og *sygehusområdet* – som netop er regionale og lokale interesseområder.

På denne måde kan udviklingen af velfærdsområderne ses som initiativer, der både udvikler velfærdssamfundet via eksempelvis kortere ventelister til sygehusbehandlinger og samtidig fordeler ressourcer og aktivitet ud i regionerne.

Centralt står den pulje på 1,5 mia. kr. til at øge behandlingskapaciteten i det danske sundhedsvæsen, som siden er forøget yderligere med 300 mio. kr. Det er midler, som kanaliseres fra staten og ud i regionerne og skaber arbejdspladser og bedre offentlig service. Hertil kommer den ½ mia. kr., som kommunerne modtager i ekstra tilskud til ældreområdet.

Disse midler – i alt 2-2½ mia. kr. – er fordelt efter en *fordelingsnøgle*, som er baseret på indbyggertallet, og for ældrepuljens vedkommende, antallet af ældre. Hvis pengene var lagt oveni bloktilskuddet, således som det tidligere er sket, når den kommunale eller amtslige sektor har fået tildelt ekstra midler, var midlerne blevet fordelt efter skattegrundlagenes størrelse. Fordelingsnøglen har således tilgodeset regioner med lavere indkomster set i forhold til regionerne med de højeste skattegrundlag – dvs. primært hovedstadsområdet.

5.3. Den regionale erhvervs politik

Regeringen fremlagde i maj 2002 med udspillet »*Vækst med vilje*«, der indeholder en række initiativer sat i gang med henblik på at skabe vækst i Danmark. De enkelte initiativer præsenteres løbende. Initiativerne vil komme alle regioner til gode ved at skabe bedre vilkår for vækst. Flere af initiativerne er endvidere specifikt rettet mod de udsatte regioner:

Sideløbende med denne redegørelse præsenterer regeringen sin *regionale vækststrategi*, som blandt andet vurderer behovet for en bedre koordinering af den regionale indsats med henblik på at sikre større effekt af offentlige midler, der anvendes til regional erhvervsudvikling.

I den regionale vækststrategi ses på mulighederne for at styrke de regionale vækstvilkår, herunder effektiviteten af den offentlige regionalpolitiske indsats. Indsatsen skal målrettes de særligt vanskeligt stillede områder, heriblandt Bornholm, Lolland-Falster, det sydfynske område og visse dele af Nord- og Nordvestjylland. Økonomi- og Erhvervsministeriet vil derfor over de kommende tre år målrette i alt 60 mio. kr. til udvikling og medfinansiering af vækstini-

tiativer i de særligt sårbare udkantsområder. Regeringen foreslår, at der etableres regionale vækstfora, hvor relevante ministerier gennem en aktiv deltagelse kan bidrage til udviklingen af det regionale initiativ. Økonomi- og Erhvervsministeriet vil være den gennemgående statslige deltager i disse vækstfora.

Det andet hovedinitiativ i den regionale vækststrategi er en sammenlægning af administrationen af Social- og Regionalfonden med det formål at skabe en bedre sammenhæng mellem den strukturfondsbaseerede erhvervs- og beskæftigelsespolitik. Konkret sker det ved, at administrationen af Socialfonden overflyttes fra Beskæftigelsesministeriet til Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Som led i den regionalpolitiske vækststrategi vil regeringen præsentere en reform af den regionale erhvervsservice. Reformen har til formål at samordne indsatsen over for iværksættere og mindre virksomheder. Reformen omfatter en samling af TIC og de lokale kontaktpunkter for iværksættere. Reformen skal gennemføres med virkning fra 1. januar 2004, således at strukturen planlægges i indeværende år.

Som en del af vækststrategien er der endelig afsat ekstra 10 mio. kr. i 2003 til en målrettet indsats i yderområderne inden for rammerne af den turismepolitiske handlingsplan, ligesom hensynet til at Danmark udvikler sig i regional balance også integreres i Danmarks Turistråds generelle indsats for at fremme vækst og fornyelse i dansk turisme.

5.4. Fiskeri

EU-Kommissionen har i 2002 som led i revisionen af den fælles fiskeripolitik fremlagt en akvakulturstrategi med henblik på bl.a. at skabe varig beskæftigelse i de regioner, der i dag er afhængig af fiskeriet. Det indgår i strategien, at akvakultur i løbet af de næste 10 år skal opnå status som en stabil erhvervssektor, der frembyder et alternativ til fiskeriet, både m.h.t. produkter og beskæftigelse. I Danmark vil regeringen arbejde for, at der bliver skabt bedre betingelser for dambrug og havbrug. I regeringens publikation »Overblik over statslige interesser i regionplanrevision 2005« indgår bl.a., at dambrug og havbrug skal sikres en lokalisering, som kan være med til at mindske deres miljøbelastning og fremme deres udviklingsmuligheder. Det sidende Havbrugsudvalg forventes at afgive sine anbefalinger i foråret 2003.

5.5. Beskæftigelse

Regeringen ønsker et bedre samspil mellem det kommunale og det statslige arbejdsmarkedspolitiske system. På sigt vil regeringen arbejde for et enstrengt system, og målet er en fælles indgang for alle ledige. Det første skridt på vejen var dannelsen af et Beskæftigelsesministerium, der samler ansvaret for alle med en arbejdsmarkedsrelation.

At etablere et enstrengt system er en stor udfordring, som vil skulle ske over en årrække. Derfor etableres i 2003 særlige forsøg, der skal fungere som forløbere for etablering af et enstrengt system. Regeringen fik hjemmel hertil ved en ændring af lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik d. 11. december 2002. Forsøgene skal være med til at opsamle erfaringer med samarbejdet mellem de to systemer i form af gode metoder/modeller og barrierer for samarbejdet. Der er på finansloven for 2003 afsat 30 mio. kr. til samarbejdsaktiviteter mellem AF og kommunerne og andre aktører.

5.6. Uddannelse

Som en konsekvens af lov om Centre for Videregående Uddannelse (CVU), der blev vedtaget d. 31. maj 2000, er alle de 23 CVU'er, der var forhåndsgodkendt, nu blevet endeligt godkendt. I alt er ca. 120 institutioner trådt ind i de 23 CVU'er, og det er alene 14 institutioner, der står udenfor. Der er således skabt en række uddannelsesinstitutioner og samarbejder fordelt over hele landet, som kan fastholde og videreudvikle attraktive, brede og fagligt stærke studiemiljøer, som kan understøtte en regional competenceopbygning.

Som en udløber af Erhvervsministeriets og Undervisningsministeriets redegørelse om erhvervsakademier fra marts 2001, er der på erhvervsskoleområdet skabt 16 akademier spredt ud over hele landet. Erhvervsakademierne tilbyder videregående uddannelser indenfor det merkantile, tekniske og informationsteknologiske område, og det er herigennem hensigten at skabe kvalificerede uddannelsesmiljøer med større faglig bredde. Herudover skal erhvervsakademierne udvikle såkaldte videnscentre, der kan understøtte den regionale udvikling, fungere som vidensbanker og gennem udvikling og udbud af erhvervsrettet efter- og videreuddannelse hjælpe virksomhederne med at udvikle medarbejdernes kompetencer.

På *erhvervsakademierne* udbydes udover korte videregående uddannelser (KVU) bl.a. efter- og videreuddannelser, herunder videregående vok-

senuddannelse (VUU), som ligger på KVVU-niveau. Undervisningsministeriet har udbudsplaceret de seks første VUU'er, som udbudsplaceres ud fra de regionale kompetencer, karakteristika og behov, der gør sig gældende i de forskellige regioner i landet.

Regeringen ønsker enten en sammenlægning eller et større samarbejde mellem *AMU-centre og tekniske skoler*, således at der skabes fagligt brede og økonomisk bæredygtige institutioner, som tilgodeser det lokale og regionale behov for en gennemsigtig, overskuelig og effektiv institutionsstruktur. Undervisningsministeriet har på den baggrund gennemført drøftelser med de 15 AMU-centre og relevante erhvervsskoler, herunder primært tekniske skoler. Som følge heraf har 9 AMU-centre besluttet sig for at fusionere med eller foretage en virksomhedsoverdragelse til en eller flere erhvervsskoler, to centre vil fortsætte uændret, mens der endnu ikke er en afklaring for fire centre.

5.7. Universiteter og forskning

Universiteterne har i løbet af 2002 åbnet for optag på en række nye studieretninger, der vil betyde et større og bredere uddannelsesstilbud. Denne udvikling fortsætter i 2003. Bl.a. udbyder Syddansk Universitet fra sommeren 2003 en ny civilingeniøruddannelse i Innovation & Business, der vægter kreativitet, forretningsforståelse og iværksætteri. Uddannelsen er placeret i det sydjysk/fynske område med det formål at uddanne kandidater, som har forudsætninger for at iværksætte nye virksomheder og dermed skabe arbejdspladser i regionen.

I forslaget til ny universitetslov, som er fremsat i januar 2003, lægges der op til at permanentgøre det stærke uddannelsessamarbejde, som foregår i regi af IT-Vest. IT-Vest er et konsortiesamarbejde på IT-området mellem Aalborg Universitet, Aarhus Universitet, Handelshøjskolen i Århus og Syddansk Universitet. Vedtages forslaget om ny universitetslov vil mange kommende studerende i det jysk-fynske område få nytte af dette samarbejde. Samtidig bliver der uddannet kandidater, som kan imødekomme det regionale erhvervslivs behov for IT-kompetencer.

I forbindelse med afviklingen af tilskud til Center for Regional- og Turismeforskning er der afsat en bevilling til nye initiativer på Bornholm. Bevillingen udmøntes af Ministeren for Videnskab, Teknologi og Udvikling efter indstilling fra en tværministeriel arbejdsgruppe for Bornholm. Arbejdsgruppen blev nedsat i 1999 med

henblik på videreførelse og udbygning af den hidtidige indsats for Bornholm, der blev indledt i 1993 med bornholmerpakken. På finanslov 2003 er der afsat 5,6 mio. kr. til initiativerne, og fra 2004 til 2006 forventes der afsat 5,3 mio. kr. årligt. I 2003 igangsættes der projekter indenfor temaerne ø-studier og regionaludvikling, turismeforskning og -udvikling samt uddannelser. Projekterne har fokus på Bornholms særlige problemer som ø-samfund og den regionale sammenhæng i Øresundsregionen og Østersøområdet, som Bornholm indgår i. Der er specielt fokus på generelle erhvervsfremmende og infrastrukturelle initiativer.

5.8. Investeringer

Investeringer er afgørende for de kommende års vækst og velstand og for den generelle udvikling af regionerne. Regeringen har for nyligt fremlagt sin investeringsplan for de næste 10 år. Investeringsplanen indeholder en generel beskrivelse af elementerne i en vækstorienteret investeringstilgang. Bl.a. ønsker regeringen at fremme mere forpligtende samarbejdsformer mellem offentlige og private aktører.

Herudover indeholder investeringsplanen en indsatsorienteret del, hvor regeringen prioriterer den samlede ramme for anlægsinvesteringer i perioden 2003-2012. I forbindelse med realiseringen af de enkelte delelementer af investeringsplanen vil der blive foretaget særskilte regionale konsekvensvurderinger. Der skal ske en vurdering af de direkte aktivitetseffekter af investeringerne, herunder konsekvenser for beskæftigelsen. Endvidere skal de mere langsigtede effekter af investeringerne vurderes, herunder hvor attraktive regionerne fremover vil være at bosætte sig i. Vurderingerne skal også søge at belyse, hvilke konkurrencefordele investeringerne vil give regionerne.

5.9. Transportinfrastruktur

Investeringsplanen indeholder bl.a. en gennemgang af, hvorledes det fremtidige råderum på transportområdet skal anvendes. I alt afsættes 26 mia. kr. til transportområdet over de næste 10 år. Der er allerede taget politisk beslutning om investeringer for ca. 11 mia. kr. Med investeringsplanen foreslås det, at der tages konkret beslutning om investeringer for yderligere 7 mia. kr.

Regeringens forslag til nye trafikinvesteringer vil, sammen med allerede besluttede investeringer, skabe grundlag for såvel en afhjælp-

ning af trængselsproblemerne i hovedstadsområdet som en fortsat betydelig indsats til styrkelse af sammenhængen mellem og inden for landsdelene.

Investeringer, herunder investeringer på trafikområdet, har næsten altid et dobbelt udgangspunkt. På den ene side skal der investeres dér, hvor behovet er i dag – f.eks. på grund af en nedslidt eller overbelastet infrastruktur. På den anden side skal der investeres, hvor der er behov for en fremtidig udvikling.

Behovet i dag begrundes et særligt fokus på hovedstadsområdet. Det er i hovedstadsområdet der i dag er de alvorligste trængselsproblemer på vejene, og giver sig bl.a. udtryk i, at det er hér investeringer giver det højeste samfundsøkonomiske afkast. Dette skal også ses i lyset af, at langt den overvejende del af de seneste 10 års statslige investeringer på vejområdet har ligget uden for hovedstadsområdet. Godt 3/4 af vejinvesteringerne i perioden er således foretaget i Jylland.

På jernbaneområdet, hvor investeringerne i de senere år har haft tyngden i hovedstadsområdet, lægger investeringsplanen op til, at der udarbejdes beslutningsgrundlag for en bedre banebetjening af yderområder med en opgradering af Sydbanen til Lolland-Falster og strækningen på hovedbanen mellem Hobro og Aalborg.

Endelig indeholder investeringsplanen en anlægspulje på 1 mia. kr. til bedre fremkommelighed og øget trafikikkerhed. Puljen kan anvendes til medfinansiering af amtslige og kommunale projekter.

På finanslov 2003 er der afsat 20 mio. kr. til delvis statslig finansiering af digerne i Ribe og Sønderjyllands amter. Endvidere er der afsat 20 mio. kr. til ombygning af molerne i Thorsminde Havn.

5.10. Skatteområdet

For at gøre det mere attraktivt for personer, der arbejder i større byer, at bosætte sig i udkantsområderne forbedres befordringsfradraget i udkantsområderne. Forbedringen sker for personer med bopæl i 54 af landets vanskeligst stillede kommuner (kommuner i områder med lav erhvervsindkomst pr. indbygger og kommuner med et beskatningsgrundlag på under 80 pct. af landsgennemsnittet). I disse kommuner forhøjes fradragssatsen ved kørsel over 100 km til og fra arbejde, således at der gives samme fradragssats som for kørsel mellem 24 og 100 km. Områderne/kommunerne er udpeget fra 2004

til og med 2006. Efter 2006 vil der blive taget stilling til, hvorvidt det forhøjede befordringsfradrag skal fastholdes, og hvorvidt der skal ske en revision af de omfattede områder/kommuner. For at give den enkelte borger en rimelig tidshorizont på planlægge ud fra, vil det forhøjede befordringsfradrag dog kunne bibeholdes i minimum 5 år.

Den stigende internationalisering betyder øget mobilitet blandt lønmodtagere og medfører øgede krav om særlig viden i skatteforvaltningerne. Specielt i Øresundsregionen efterspørges støtte til fremme af integrationen over Øresund. Skatteministeren har derfor i januar 2003 fremsat forslag til ændring af skattestyrelsesloven, der bl.a. giver mulighed for, at skatteministeren efter forhandling med KL, Københavns Kommune og Frederiksberg Kommune kan bestemme, at der oprettes et *grænsegængercenter i Øresundsområdet* til forvaltning af de skattemæssige forhold for personer, der bor her i landet men har lønindkomst i Sverige, eller omvendt. Herudover forhandler Skatteministeriet med de svenske myndigheder om fordeling af skatteindtægter for personer, der pendler over grænsen mellem Danmark og Sverige. Udgangspunktet er, at de kommuner, som har udgifter i relation til den enkelte borger, også skal have del i indtægterne.

5.11. Planlægning

Miljøministeren har i december 2002 fremlagt forslaget til *landsplanredegørelse* »Et Danmark i balance – hvad må der gøres?« Efter udløbet af debatperioden i februar 2003 er den endelige udgave af redegørelsen blevet udarbejdet og afgives til Folketinget samtidig med offentliggørelsen af Regionalpolitisk redegørelse.

I landsplanredegørelsen diskuteres, hvordan regeringen kan opnå de regionale målsætninger om sikring af gode og ligelige levevilkår, uanset hvor i landet man bor. Diskussionen kan sammenfattes i følgende hovedsynspunkter:

- Den fysiske planlægning skal være differentieret for at styrke den regionale udvikling. Eftersom de lokale betingelser er vidt forskellige, må planlægningen også være i stand til at håndtere disse forskelle.
- Der skal samarbejdes over de administrative grænser. Mange mennesker har deres bopæl liggende i én kommune og deres arbejdsplads i en anden. Erhvervene fungerer også tit i helheder på tværs af kommune- og amtsgrænser. Skal den fysiske planlægning være et anvend-

deligt redskab til lokalisering af bopæle og arbejdspladser, må kommunerne derfor samarbejde herom.

- Samarbejderne mellem kommunerne og amterne bør være fleksible, så samarbejderne udstrækkes til de kommuner og amter, der står med et fælles problem.
- Der skal etableres en dialog mellem kommuner, amter og stat om den regionale udvikling. Der vil derfor blive igangsat en række dialogprojekter om den regionale udvikling i udvalgte dele af landet, hvortil relevante ministerier vil bidrage sammen med lokale og regionale myndigheder.

Regionplanen er både den overordnede ramme for planlægningen og grundlaget for administrationen i amter og kommuner. Den fremtidige regionplan skal kunne forene samfundets krav til en beskyttelse af naturen og miljøet, samtidig med at der gives gode muligheder for bosætning og regional udvikling. Det er derfor afgørende, at regionplanlægningen både forenkles og udvikles – og dermed fremtidssikres. Regionplanudvalget skal i maj 2003 afgive betænkning om forenkling og mulighederne for udvikling i kystnærhedszonen. Regionplanudvalget skal derudover arbejde videre med mulighederne for at forny og forenkler regionplanlægningen som instrument.

5.12. Statslige arbejdspladser

Regeringen præsenterede sin overordnede politik vedrørende udflytning af statslige arbejdspladser i en redegørelse til Folketinget i maj 2002. Redegørelsen var baseret på et tværministerielt analysearbejde ledet af Økonomi- og Erhvervsministeriet.

En statslig institutions udflytning eller etablering kan bidrage til en regions beskæftigelse bl.a. ved at tilføre relativt vellønnede arbejdspladser. Dette kan videre bidrage til at styrke den regionale erhvervsudvikling gennem positive samspilseffekter med regionens eksisterende erhvervsliv. En forudsætning for at opnå samspilseffekter er dog, at de nye arbejdspladser passer til det eksisterende erhvervsliv.

Der er imidlertid også betydelige omkostninger ved en udflytning, som skal sættes i relation til, om der på længere sigt kan opnås besparelser i form af lavere husleje m.v. Ligeledes er det også vigtigt at kontakten med nuværende samarbejdspartnere ikke vanskeliggøres. En række institutioner har et nært samspil med centraladministration og Folketing, som taler imod en

flytning. Endelig skal der tages hensyn til muligheden for at rekruttere de nødvendige medarbejdere ved en udflytning.

Samtidig med redegørelsen vedrørende udflytning af statslige arbejdspladser fremlagde regeringen konkrete planer om udflytning af tre institutioner fra hovedstadsområdet: Rigsarkivet, en ny Sikkerhedsstyrelse samt en yderligere regionalisering af Skov- og Naturstyrelsen. Efter politisk debat er status, at Rigsarkivet forbliver i hovedstadsområdet. Derimod er der truffet beslutning om at placere Sikkerhedsstyrelsen i Esbjerg. Endvidere afslutter Miljøministeriet i 1. kvartal 2003 en analyse af mulighederne for en regionalisering af Skov- og Naturstyrelsen.

Det er regeringens opfattelse, at der skal skabes regional balance i lokaliseringen af statslige arbejdspladser i forbindelse med enten etablering af nye statslige institutioner eller ved, at der tages regionale hensyn ved effektiviseringer af eksisterende arbejdspladser.

Det indgår således i finanslovsaftalen for 2003, at tiltag vedrørende placering af nye eller nedlæggelse af eksisterende statslige arbejdspladser skal vurderes med henblik på regionale konsekvenser. Målet er, at nye statslige institutioner fremover som udgangspunkt placeres uden for hovedstadsområdet. Som en konkret opfølgning vil den nye Styrelse for Social Service være placeret i Odense. Styrelsen dannes ved en udbygning af Institut for Pensions og Ældrepolitik, som i dag er placeret i Odense. Styrelsen får tilført 5-10 årsværk, der udflyttes fra hovedstadsområdet.

Endvidere har regeringen, som allerede omtalt, nedsat et embedsmandsudvalg, der skal sikre en regional balance i effektiviseringer af den regionale statslige forvaltning. Formålet er, at sikre en præcis og rettidig reaktion over for en eventuel uhensigtsmæssig udvikling. Allerede gennemførte effektiviseringer og deres konsekvenser fremgår af redegørelsens bilag (ikke optrykt her).

5.13. Kommuner og amtskommuner

Strukturen for løsningen af de offentlige opgaver i Danmark blev i store træk fastlagt med kommunalreformen i 1970. Der er siden sket væsentlige ændringer i de forudsætninger, som blev lagt til grund for indretningen af den kommunale sektor. Der er derfor behov for at se nærmere på den offentlige sektors struktur. Hvordan fremtidssikres en decentraliseret offentlig sektor, der både sikrer en effektiv opgaveløsning

af høj kvalitet og understøtter det lokale demokrati, herunder dialogen mellem borgere og politikere.

Regeringen har i efteråret 2002 nedsat en *Strukturkommission*, som har fået til opgave at vurdere alternative modeller for indretninger af den offentlige sektor og at komme med anbefalinger, som er holdbare over længere tid. Strukturkommissionen vil også kunne se på antallet af kommuner, herunder om størrelsen af kommuner er ideel i relation til opgaverne.

Forslag fra Strukturkommissionen vil kunne have væsentlige konsekvenser på finansieringssiden. Det vil derfor være naturligt, at beslutninger om større ændringer i kommunernes finansiering, herunder i *tilskuds- og udligningssystemet*, træffes samtidig med en stillingtagen til Strukturkommissionens forslag. Regeringen har derfor besluttet at samordne arbejdet i Indenrigs- og Sundhedsministeriets Finansieringsudvalg om en reform af udlignings- og tilskudssystemet med tidsfristen for kommissionens arbejde. Regeringen har dog allerede i indeværende år fremlagt forslag om visse tilpasninger i udligningen, som bl.a. tilgodeser vanskeligt stillede kommuner, indtil en mere vidtgående ændring kan træde i kraft.

Lovforslaget indebærer, at der fra 2004 indføres et udligningstillæg, som delvis træder i stedet for det nuværende særtilskud til vanskeligt stillede kommuner. Udligningstillægget skal være et supplement til det eksisterende tilskuds- og udligningssystem og fordeles til kommunerne efter faste kriterier. Formålet med udligningstillægget er at styrke de vanskeligt stillede kommuner og give kommunerne større budgetsikkerhed. Ifølge lovforslaget vil udligningstillægget blive ydet inden for en ramme på 400 mio. kr., mens tilskuddet til vanskeligt stillede kommuner fremover vil udgøre 100 mio. kr. Samlet set indebærer lovforslaget, at der tilføres nye midler til de vanskeligt stillede kommuner.

Den 1. januar 2003 trådte den ny *kommunestruktur på Bornholm* i kraft. De fem kommuner og amtskommunen er dermed lagt sammen og kaldes fremover for Bornholms Regionskommune. Kommunesammenlægningen forventes at have positiv betydning for kvaliteten af den kommunale service til gavn for befolkning og erhvervsliv på Bornholm.

Indenrigs- og sundhedsministeren har i *frihedsbrevet* til samtlige kommunalbestyrelser og amtsråd opfordret til at indsende forslag og ideer til initiativer, der kan føre til øget effektivitet

og kvalitet i den kommunale opgaveløsning. Endvidere blev kommunalbestyrelserne og amtsrådene opfordret til at indsende regelforenklingsforslag. Omkring 220 kommuner har hidtil afgivet tilbagemeldinger på frihedsbrevet, og der er indkommet omkring 2.500 forslag. Regeringen er i færd med at vurdere, hvilke initiativer kommunernes forslag giver anledning til.

5.14. Danske EU-programmer i programperioden 2000-2006

Det danske mål 2-program for perioden 2000-2006 har til formål at bidrage til at styrke betingelserne for en udvikling og omstilling, der sikrer velstand, beskæftigelse, ligestilling samt et bæredygtigt miljø i områder med strukturproblemer. Mål 2-programmet omfatter i alt 51 kommuner på Bornholm og i amterne Fyn, Nordjylland, Ringkøbing, Storstrøm, Viborg og Århus samt 27 småøer. De samlede investeringer under programmet ventes at andrage ca. 600 mio. euro i programperioden, hvoraf Europa-Kommissionen bidrager med 189 mio. euro. Den øvrige finansiering skal fremskaffes af staten, regionale og lokale myndigheder samt private virksomheder. Der er indtil nu bevilget støtte til omkring 580 projekter, der har skabt i alt ca. 1.150 nye arbejdspladser og ventes at skabe i alt yderligere ca. 2.700 nye arbejdspladser ved projektafslutning.

Danmark deltager i otte programmer under EU-fællesskabsinitiativet INTERREG III, der vedrører grænseoverskridende samarbejde, bl.a. med Sverige, Finland, Tyskland og Storbritannien. Programmerne blev operationelle i løbet af 2002 og løber til udgangen af 2006.

Under EU-fællesskabsinitiativet URBAN II er et område i Århus Vest, Gellerup-Hasle-Herredsvang, udpeget til at modtage EU-støtten i Danmark. Hovedmålsætningen i programmet er at få skabt et blivende bæredygtigt og velfungerende byområde både i en økonomisk og en social kulturel forstand.

Det danske LEADER+ program blev sat i kraft i november 2001. Programmet, der skal fremme en bæredygtig udvikling i landdistrikter ved lokalt baserede pilotprojekter, har et samlet offentligt budget for 2000-2006 på ca. 250 mio. kr., hvoraf EU finansierer ca. 125 mio. kr. Omdrejningspunktet i ordningen er 12 lokale aktionsgrupper, der er ansvarlig for, at programmet gennemføres på en måde, så det bedst muligt imødekommer de lokale ønsker og behov.

Det danske FIUF sektorprogram blev efter godkendelse af Europa Kommissionen iværksat primo 2001. Programmet skal støtte udvikling og strukturtilpasning inden for fiskerisektoren. Det samlede budget for 2000-2006 er ca. 7,5 mia. kr., hvoraf EU kan medfinansiere ca. 1,5 mia. kr. På Finanslov 2003 er afsat 89 mio. kr. i statslige midler som sammen med bidrag fra EU skal bruges til støtte i fiskerisektoren.

EU-Kommissionen godkendte i 2000 Fødevarerministeriets landdistriktsprogram. Programmet samledede offentlige budget for 2000-2006 er ca. 6,5 mia. kr., hvoraf EU finansierer ca. 2,5 mia. kr. »Artikel 33-ordningen« er en del af landdistriktsprogrammet. Under tilskudsordningen ydes tilskud til projekter, der fremmer attraktive erhvervs- og levevilkår og en bæredygtig udvikling af landdistrikterne. Tilskudsordningen administreres af Direktoratet for FødevarerErhverv i samarbejde med amterne.

6. Konklusion

Den teknologiske udvikling, befolkningens vandringer og markedskræfterne ser ud til at trække i retning af mindre spredt bosætning og en vis koncentration af den økonomiske udvikling i de bymæssige områder. Det bliver de kommende års store regionalpolitiske udfordring at bibeholde den gode udvikling i byområderne, men samtidig forbedre udkantsområderne regionale konkurrenceevne til gavn for disse områders vækst og beskæftigelse.

Derfor er det nødvendigt, at de regionale hensyn indgår i alle beslutninger, der træffes i regeringen. Som det fremgår af redegørelsen, står hensynet til en mere ligelig regional udvikling da også centralt i mange af regeringens tiltag.

De enkelte tiltag skal først og fremmest baseres på et fagligt grundlag. Det handler om generelt at få forbedret uddannelserne, infrastrukturen, erhvervsservicen m.v. Men det er vigtigt, at de faglige hensyn samtænkes og afvejes med de regionale hensyn. I mange tilfælde er der da også god overensstemmelse mellem de forskellige hensyn.

Der er forskel på, hvilke tiltag der skal til for at forbedre konkurrenceevnen, alt efter om vi taler om en udkantsregion med et vækstefterslæb

eller om en mere velstående region, hvor udfordringen er at fortsætte et igangværende vækstforløb. Store dele af de urbaniserede områder i Midt- og Østjylland samt hovedstadsregionen er eksempler på den sidste type regioner, hvor mulige vækst-barrierer løbende må vurderes og imødegås, jf. også den særlige omtale af OECD's rapport om Øresundsregionen i bilaget til redegørelsen (ikke optrykt her).

Regeringen vil i den kommende tid ikke mindst fokusere på udkantsregionernes muligheder og barrierer. Dette er bl.a. omdrejningspunktet i den regionale vækststrategi, som regeringen fremlægger sideløbende med denne redegørelse.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har endvidere igangsat et projekt, der vurderer denne problemstilling med udgangspunkt i udkantsregionernes og særligt Lolland-Falsters situation. Projektet er nærmere beskrevet i redegørelsens bilag (ikke optrykt her). Som et andet projekt tages de særlige ø-kommuners situation – Læsø, Samsø, Ærø – op i en rapport med fokus på de tre øers udviklingspotentialer.

Det er regeringens holdning, at indsatsen for udviklingen i udkantsregionerne må fokusere såvel på de vækstbetingelser, der direkte vedrører erhvervslivet, som på de betingelser for bosætning og erhverv, der bestemmes af den offentlige sektors funktion og effektivitet i disse regioner.

Den regionale udvikling i Danmark kan ikke ses uafhængigt af de økonomiske faktorer, som gælder for den internationale økonomi. Det gælder såvel for den generelle konjunkturudvikling som for mulige skift i efterspørgslen, teknologiske landvindinger etc. Det vil være regeringens ambition i det kommende år at iværksætte en mere systematisk »bench-marking« af den regionale udvikling i Danmark i forhold til udlandet, for herved at få et bedre billede af det spillerum, som regionalpolitikken kan bevæge sig i.

Hermed slutter redegørelsen.

Skriftlig redegørelse

(Redegørelsen er optrykt i den ordlyd, hvori den er modtaget)

Redegørelse af 7/5 03 om Christiania.

(Redegørelse nr. R 12).

Forsvarsministeren (Svend Aage Jensby):

INDLEDNING

Med folketingsvedtagelsen V37 af 9. april 2002 blev regeringen opfordret til at fortsætte lovliggørelsen af Christiania og om nødvendigt anvende tvangsmidlerne i loven, at normalisere politiets indsats på Christiania og fortsætte en målrettet bekæmpelse af kriminaliteten, herunder hashhandlen, samt at tage initiativ til en ændring af Christianiaordningen, såfremt lovliggørelsesprocessen ikke havde den fornødne fremdrift. Som opfølgning herpå har Forsvarsministeren i Folketingets spørgetime 25. februar 2003 givet tilsagn om en redegørelse til Folketinget for status for lovliggørelsesprocessen indenfor henholdsvis Forsvars- og Justitsministeriets ansvarsområde.

Regeringens ønsker en ny politik vedrørende Christiania. Målsætningen er en normalisering og videreudvikling af området til gavn for alle borgere i København med hensyntagen til de værdier, som dele af Christianiaområdet repræsenterer, og at området og aktiviteterne i alle henseender bliver omfattet af landets almindelige love og regler. Som et centralt punkt indebærer normaliseringen blandt andet et ophør af den åbenlyse hashhandel.

Konstruktionen med en særlov for Christiania har betydet en vis udvikling af området over årene. Det er imidlertid regeringens vurdering, efter at Christianialoven har eksisteret i 14 år, at der i den nuværende ordning ikke længere er tilstrækkelig fremdrift både med hensyn til lovliggørelse, åbning af området mod det øvrige København og udnyttelse af områdets enestående kvaliteter. Regeringen præsenterer derfor i det følgende en ny politik, der skal skabe et nyt grundlag og en helhedsplan for en yderligere normalisering og videreudvikling af Christianiaområdet, der giver plads til områdets unikke karakter.

CHRISTIANIAOMRÅDET

Christiania omfatter et ca. 34 ha stort areal på Christianshavn midt i København. Området, der omfatter størsteparten af den tidligere Bådsmandsstræde Kaserne og hele det tidligere Ammunitionsareal, ejes af Forsvarsministeriet. Christiania udgør mellem en tredjedel og halvdelen af Københavns bevarede voldanlæg, der strækker sig fra Langebro i syd til Kvinti Lynette i nord og afgrænser Christianshavn mod øst. Christianshavns vold, der er et af Europas bedst bevarede fæstningsanlæg fra 1600-tallet, er et arkitektonisk og kulturhistorisk vigtigt fortidsminde. Christianiaområdet rummer desuden en stor mængde bygninger af national interesse med høj bevaringsværdi.

Bygningerne på Christianiaområdet anvendes primært til beboelse, men også til produktionsvirksomheder, institutioner, værtshuse og spisesteder, kulturelle tilbud m.m. I januar 2003 var der i alt registreret 888 beboere, hvoraf de 162 var børn (under 18 år). Christianias befolkningssammensætning afspejler i en vis grad det øvrige samfunds, dog med en overvægt af såkaldt socialt utilpassede. Christiania huser endvidere et omfattende pushermiljø, herunder åbenlys handel med hash.

HISTORIK

Forsvaret rømmede Bådsmandsstræde Kaserne og Ammunitionsarealet i forsommeren 1971. Kort tid efter skete der en ulovlig indflytning af aktivister, og 26. september 1971 »grundlægges« fristaden Christiania. Forsvarsministeriet anlagde den 1. april 1976 en udsættelsessag, der sluttede 2. februar 1978 ved Højesterets stadfæstelse af Landsrettens kendelse om øjeblikkelig rydning af Christiania. Dommen fik ikke konsekvenser for fristaden. Folketinget besluttede i februar 1978, at der skulle laves en lokalplan for området. I mellemtiden kunne fristaden eksistere under særlige betingelser, som blev bekendtgjort i Statstidende. Afvikling af Christiania drøftedes jævnlige i Folketinget i årene herefter, men det førte ikke til en reel ændring af politikken.